

Út a frekvenciagazdálkodás szakmai és jogi feltételeinek megalapozásához

Hazay István, a
Frekvenciagazdálkodási Intézet volt
főigazgatója

1977 - 1992

- A frekvenciagazdálkodás és használat jogszabályi háttér alapjainak lerakása,
- szervezeti feltételek,
- frekvenciagazdálkodási törvény, szabályozási koncepciók kidolgozása (műszaki előírások, frekvencia fel- és kiosztási táblázatok, frekvenciadíjmodellek),
- a frekvenciaengedélyezés megszervezése, tervezési módszerek, valamint tervezési követelmények kialakítása,
- nemzetközi szervezetekben való aktivitás megteremtése

1977.

- A PRTMIg keretében frekvenciagazdálkodási ágazat alakul
 - Hatósági osztály
 - Hálózattervezési osztály
 - Méréstechnikai osztály
- Elhelyezés megoldatlan
- Szegényes jogszabályi háttér
- Az átlagosnál korlátozottabb frekvenciakészlet

Túlzottan korlátozott frekvenciakészlet

- A nyugati országokétól eltérő sávfelhasználás (pl. a 66-73 MHz es sáv: Ny: Mobil távközlés, M.o.: URM műsorszórás)
- A Tv. Műsorszórásnál eltérő csatornakiosztás, csatorna-sáv szélesség, más képvivő-hangvivő frekvenciatávolság, más képletapogatósi szabvány, eltérő csonka oldalsáv karakterisztika, stb.
- Nemzetközi koordinációs nehézségek

Frekvenciaigények

- Az ország vezetékes távbeszélő ellátottsága messze nem kielégítő, ezért:
 - Nagy a vállalatok igénye a saját, kizárólagos használatú mobil vagy állandó telepítésű rádiótelefon hálózatok irányt
 - Nagy az igény a gyorsan telepíthető telefonpótló fix rádiótelefon megoldások iránt
 - Nő a távvezérelő és távfelügyelő, távmérő szolgálatok vezeték nélküli átviteli igénye

Megoldás-keresés a frekvenciahiány enyhítésére

- A mobil rádiótelefon igények frekvencia-gazdaságos kielégítési módjának tervezése, A BERH projekt.
- Erőfeszítések a frekvencia-sáv felhasználás harmonizálásának elérésére
- Eddig nem használt mobil frekvenciasáv használatbavételének előkészítése

A hatósági tevékenység korlátai

- Manuális engedélyezési eljárás és adatfelvétel, kapacitáshiány az engedélyezési kérelmekkel benyújtott engedélyezési tervek elbírálásánál, jogszabállyal alátámasztott követelményrendszer hiánya. A nyilvántartás használatának nehézségei.
- Elsőként a nyilvántartás elektronikus rendszerben történő megoldására születtek tervek

A mérőszolgálat

- A mérőszolgálat legfontosabb feladatai:
 - Rádiótechnikai eszközök megfelelőségének vizsgálata
 - A működő hálózatok előírás szerinti használatának ellenőrzése
 - Engedély nélküli rádiórendszerek felderítése
 - Rádiótávközlési rendszerekben fellépő (beleértve a műsorszóró vételben keletkező) zavarok kivizsgálása és azok megszüntetésére javaslat tétel

A mérőszolgálat állapota az 1970-es évek végén

- A mérési osztály és az irányítás alatt álló Zavarvizsgálati Üzemek elhelyezése megoldatlan (Lakótelepek épületeinek padlásán, pincékben)
- Eszközvizsgálat céljára EMC labor nem létezett
- Eszközpark hiányos, elavult.
- Konceptió készült egy Országos Mérő és Ellenőrző Szolgálat kialakítására, azonban ez akkor kerethiány és megfelelő elhelyezés hiányában akkor még nem realizálódhatott, bár 2 nagy teljesítményű mérőkocsi beszerzése megvalósult.

A frekvenciagazdálkodási szervezet szervezeti és fizikai elhelyezésének megoldása 1.

- A frekvenciagazdálkodási apparátus postai Igazgatóságon belüli elhelyezése hátrányos volt, mert ennek az ágazatnak a feladataival, problémáival az adott postai szervezet nem azonosult.
- Költségvetési következmények , rendkívül korlátozott fejlesztési lehetőségek
- Távlatilag az elképzelés az volt, hogy a BERH megvalósulása után annak üzemeltetése a frekvenciagazdálkodási ágazatra fog hárulni.
- Ezért a BERH programban épülő Száva utcai épületbe n tervezték elhelyezni a frekvenciagazdálkodási szervezetet is a mérőszolgálattal együtt.

A frekvenciagazdálkodási szervezet szervezeti és fizikai elhelyezésének megoldása 2.

- Később ez az elképzelés megváltozott és a BERH távközlési jellege miatt a Posta távközlési ágazatának feladatává tették. Ezen újabb döntés következtében a projekt részeként külön keretet terveztek be a frekvenciagazdálkodás másutt történő elhelyezésére
- Az akkori frekvenciagazdálkodási igazgatóhelyettes és segítőtársa, néhai Kalmár János szemfülességének és erőszakosságának köszönhetően sikerült ennek a keretnek a felhasználásával és későbbi kiegészítő beruházási keretek szerzésével társberuházóként beszállni az Ostrom utcai irodaépület építésébe.

A frekvenciagazdálkodási szervezet szervezeti és fizikai elhelyezésének megoldása 3.

- Az Ostrom utcai elhelyezés lehetővé tette, hogy abban megfelelő elhelyezést nyerjen a frekvenciagazdálkodási ágazat három osztálya, a hatósági osztály keretében megépült számítóközpont, és megkezdődhetett az ORMESZ koncepció megvalósítása, beleérte az EMC labor beépítését is.

A 80-as évek frekvenciagazdálkodási fő feladatai 1.

- Az UIT irányításával megkezdődött az URH műsorszórási hálózatok harmonizált frekvenciatervének nemzetközi tervezés a 87,5-108 MHz-es sávban.
- Ehhez el kellett készíteni a magyar hálózat tervét, majd körzeti nemzetközi értekezletek sorozatán el kellett végezni a terv koordinálását a körzetben lévő országok igazgatásaival.

A 80-as évek frekvenciagazdálkodási fő feladatai 2.

- Döntés született arról, hogy a VHF frekvencia sávban működő televízió műsorszóró adóhálózat frekvencia tervét a lehetőségekhez képest úgy módosítjuk, hogy az összhangban legyen a nyugati országok hálózatával és a 87,5-108 Mhz-es új URH műsorszóró hálózattervvel. Ennek megfelelően kellett kidolgozni az új, módosított VHF adóhálózat tervet.

A 80-as évek frekvenciagazdálkodási fő feladatai 3.

- Az évtized vége felé a demokratikus törekvések mentén igény lépett fel a helyi rádió, majd később TV műsorszórásra. Addig a műsorszórás postai monopólium volt és lényegében csak az országos állami közszolgálati műsorok szórása történt. Az adóhálózat frekvenciaterve erre volt optimalizálva
- Bár az ilyen igények kielégíthetősége helyfüggő, annak érdekében, hogy ez az igény nem érje készületlenül a frekvenciagazdálkodást, ki kellett dolgozni egy frekvenciatervet a helyi adások részére, melynél konkrét igények ismerete nélkül minden 30 ezer főnél nagyobb lakosságú település esetében vizsgáltuk a helyi műsorszórás frekvencialehetőségét .

A 80-as évek frekvenciagazdálkodási fő feladatai 4.

- Elsősorban a hatósági munka támogatása érdekében ki kellett dolgozni egy számítógépes ügyviteli és nyilvántartási rendszer tervét és létre kellett hozni ennek működtetésére alkalmas számítóközpontot.
- A tervezési feladatok pontosítása és könnyítése, valamint az engedélyezési tervek ellenőrzésének egyszerűsítése céljából honosítani kellett a PKI által kifejlesztett számítógépes térmodellt. Ez jelentős továbbfejlesztés után később alapul szolgált a kifinomultabb frekvenciagazdálkodást támogató rendszerek kialakításához.
- Megindult az ORMESZ koncepció részletes tervezése

A rendszerváltozás időszaka

- Ebben az időszakban döntés született a monopóliumok megszüntetéséről és a szabályozó, illetve hatósági végrehajtó szervezeteknek a szolgáltatóktól való elválasztásáról. Ez érintette a Postát is és az addig a Posta valamelyik szervezete keretében működő Postai és Távközlési Főfelügyeletet, illetve a Frekvenciagazdálkodási ágazatot.
- Az elválasztás módjáról és feltételeiről számtalan egyeztetést folytattam a Közlekedési, Hírközlési és Vízgazdálkodási Minisztérium államtitkárával és miniszterével.
- Sikerült meggyőzni őket, hogy az adott időben a legjobb megoldás a frekvenciagazdálkodás végrehajtó szervezetét önálló államigazgatási intézményként működtetni, az állami költségvetésben önálló költségvetési tétellel.
- Az egyeztetések eredményeként 1990. január 1-én létrejött a Frekvenciagazdálkodási Intézet. 128/1989. MT rendelet

Jogszabályi háttér

- Ekkor még a hatósági feladatok ellátása a régi postatörvény és a 128/1989. MT rendelet alapján történik.
- A konkrét eljárások alapja néhány, nyilvánosan meghirdetett eljárási és műszaki előírás, belső szabályok, előírások, főhatósági állásfoglalások, főigazgatói utasítások.
- Középtávú célkitűzés **új frekvenciatörvényen** alapuló, nyílt részletesen szabályozott frekvenciagazdálkodás és hatósági eljárás megteremtése.

Miért törekedtünk külön frekvenciatörvény alkotására?

- Elsősorban a médiatörvény előkészítése során világossá vált, hogy sürgős a frekvenciagazdálkodás törvényi szabályozása.
- Éppen a médiatörvény vitái kedvező körülményeket teremtettek egy ilyen törvény megalkotásának törvényalkotási menetrendbe vételére és sürgős elfogadására.
- A frekvenciagazdálkodás fogalomrendszere, sajátos folyamatai, kapcsolódásai a távközlés más területeinek művelői körében nem keltett érdeklődést, és mindaz ideig a távközlés-szabályzási módszereket erőltették.

Felkészülés a törvény által szabályozott, nyílt és korszerű frekvenciagazdálkodásra

- Projektek
 - Decentralizálási
 - Korszerűsítési
 - Szabályzási részprojekt
 - Engedélyezési részprojekt
 - Számítástechnikai részprojekt
 - Ügyfélszolgálati részprojekt

Szabályozási részproject

- Nemzeti Frekvenciafelosztási Táblázat
 - Akkori állapotnak megfelelő
 - Javasolt új
- A táblázatban szereplő minden egyes rádióalkalmazáshoz rendszerelőírások, eljárási előírások, tarifa

A frekvenciagazdálkodási törvény

- A törvény 1993-ban megszületett (1993. évi LXII. trv. a frekvenciagazdálkodásról)
- A törvénytervezet vitáiban aktívan részt vettünk, ennek során koncepcióbeli véleménykülönbség alakult ki egyes kérdésekben az előterjesztő minisztériummal. Ennek végső eredményeként az 1992-es év közepén a Frekvenciagazdálkodási Intézet vezetését át kellett adnom az azóta sajnos elhunyt Parragh Gábor részére. Azóta külső szemlélőként figyelem az Intézet és utódja, az NMHH frekvenciagazdálkodási tevékenységének nagy ívű fejlődését és büszkeséggel tölt el az a tudat, hogy talán valamicskét én is hozzájárulhattam a magam idejében ennek a folyamatnak az elindításához.

A frekvenciagazdálkodás első ötven évének megünneplése alkalmából gratulálok az NMHH által e téren is elért sikereihez, az általam személyesen ismert, és a kiválásom óta belépett munkatársak kiváló munkájához!

Köszönöm, hogy meghallgattak!